

Савол:

Ассаламу алайкум. Мен сизлардан ҳижрат ҳақида ёки бўлмасам илм учун бошқа шаҳарга агар ўз атрофида ҳамма илм беришдан қўрқса, хуллас илм олишни умуман иложи бўлмаса, бошқа шаҳарга , юртга бориш учун ота-онадан рухсат сўраладими, агар рухсат беришмаса нима қилинади? Илтимос саволимга тўлиқ ва аниқ, ёки бир чуқур маслаҳат берсангиз, жавобингизни кутиб қолувчи биродарингиз.

Жавоб:

Ассаламу алайкум ва роҳматуллоҳ.

Ҳурматли биродар, Аллоҳ талаби илмга бўлган мухаббатингизни зиёда қилсин. Талаби илм қилиш иккига бўлинади: фарзи айн ва фарзи кифоя. Мусулмон киши роббисини таний оладиган ва ибодатларини тўғри қила оладиган даражада илм олиши фарзи айн ҳисобланади. Ҳар бир киши буни қилиши лозим. Бундан зиёда илм олиш фарзи кифоя, уни баъзилар қилса қолганлардан соқит бўлади. Фарзи айн бўлган илмни мусулмон ота-она, ака-укалар ва яқин кишилардан ўрганса бўлади. Фарзи кифоя илмни ўрганиш учун уйдан ташқарига чиқмоқчи бўлган киши албатта ота-онасидан рухсат олиши керак. Агар улар рухсат берсалар яхши, бўлмасам уларга итоат қилиш фарз. Уларни хизматини қилиб, қўлидан келган илмни олаверади. Пайғамбаримиз ота-онасини йиғлатиб қўйиб жиҳодга чиқмоқчи, яна бир ривоятда ҳижрат қилмоқчи бўлиб келган кишини ота-онасига қайтиб, уларни қандай йиғлатган бўлса, шундай кулдиришга буюрганлар. Яна бир саҳоба жиҳод учун келганида ота-онаси ҳақида сўрайдилар, уларнинг борлигини айтганида, улар олдида (хизматларини қилиб) жиҳод қил деб буюрганлар. Уламолар ўз

Ислом Нури

Талаб илм учун ота-онанинг розилиги шартми? | 2

китобларида жиҳодга чиқишга ота-онанинг рухсати шарт деганлар,
илмга чиқишга шарт бўлиши авлорокдир.